

Przewidywanie właściwości sekwencji biologicznych w oparciu o analizę n-gramów

Michał Burdukiewicz

Zakład Genomiki, Uniwersytet Wrocławski

Bioinformatyczne przewidywanie funkcji białek

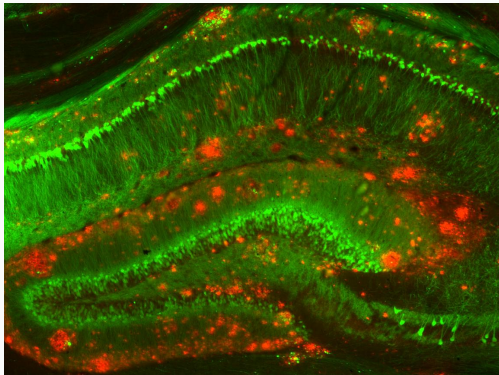
Prace eksperymentalne zazwyczaj poprzedza się analizami komputerowymi, które pozwalają optymalnie zaprojektować dalsze badania.

Przykłady:

- przewidywanie lokalizacji białek w komórce,
- modelowanie struktury przestrzennej białek oraz kwasów nukleinowych,
- wykrywanie miejsc wiązania czynników transkrypcyjnych,
- poszukiwanie sekwencji kodujących białko.

Białka amyloidowe

Białka związane z licznymi chorobami (np. choroby Alzheimera, Parkinsona, Creutzfeldta-Jakoba) tworzące szkodliwe agregaty.

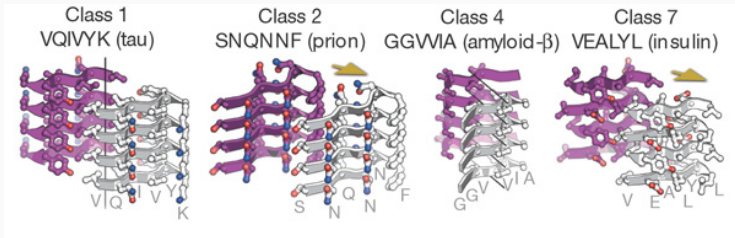

Agregaty amyloidowe (czerwony) wokół neuronów (zielony). Strittmatter Laboratory, Yale University.

Białka amyloidowe

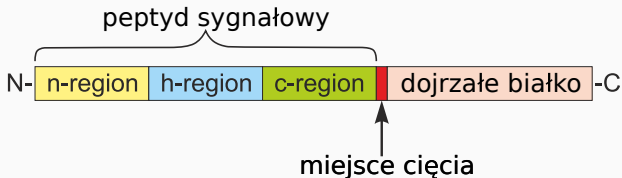
Hot-spots:

- krótkie (6-15 aminokwasów), ale bardzo zróżnicowane fragmenty białek amyloidogennych,
- miejsce inicjacji agregacji amyloidowej,
- formują specyficzne struktury β typu "zamka błyskawicznego".

Sawaya et al. (2007)

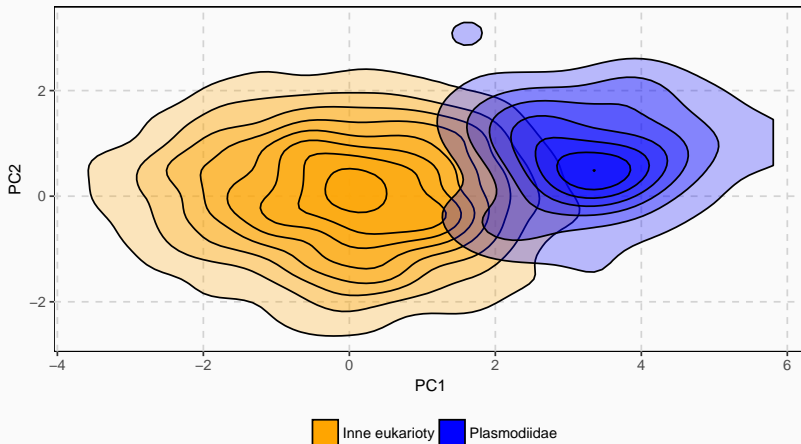
Peptydy sygnałowe

Peptydy sygnałowe:

- to krótkie (15-30 aminokwasów) N-końcowe sekwencje,
- składają się z trzech regionów, gdzie preferowane są aminokwasy o określonych właściwościach fizykochemicznych,
- występują w białkach układu odpornościowego, strukturalnych, enzymach metabolicznych i hormonach.

Peptydy sygnałowe

Peptydy sygnałowe nie wymagają konkretnych aminokwasów, ale reszt o określonych właściwościach fizykochemicznych. Przykładem mogą być peptydy sygnałowe zarodźców malarii, których skład aminokwasowy jest istotnie różny od składu innych peptydów sygnałowych eukariontów.

n-gramy (k-tuple, k-mery) to podsekwencje o długości n . Dzięki uwzględnianiu szerszego otoczenia danej reszty aminokwasowej, n-gramy niosą ze sobą więcej informacji niż pojedyncze reszty.

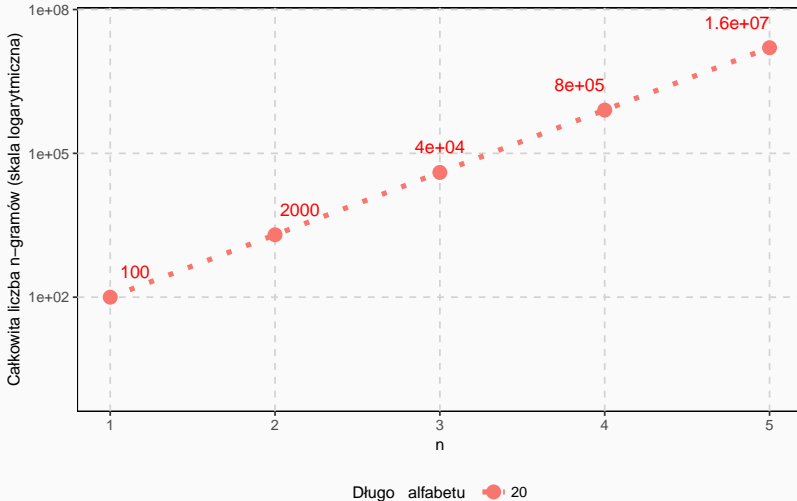
	P1	P2	P3	P4	P5
S1	M	R	K	L	Y

1-gramy: M, R, K, L, Y

2-gramy: MR, RK, KL, LY

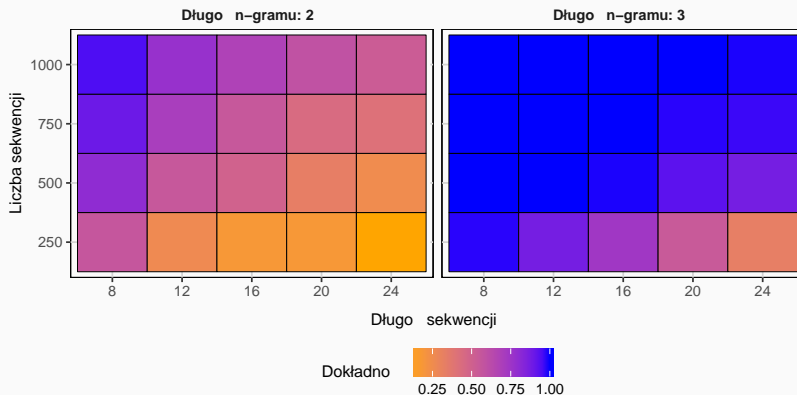
2-gramy (przerwa 1): M – K, R – L, K – Y

n-gramy

n-gramy tworzą bardzo duże i trudne do analizy zbiory danych.

QuiPT (**Q**uick **P**ermutation **T**est) szybko i efektywnie filtruje informatywne n-gramy.

Dokładność (frakcja poprawnie zidentyfikowanych motywów) QuiPT w testach symulacyjnych.

Dwie sekwencje zupełnie różne pod względem składu aminokwasowego mogą być identyczne pod względem właściwości reszt.

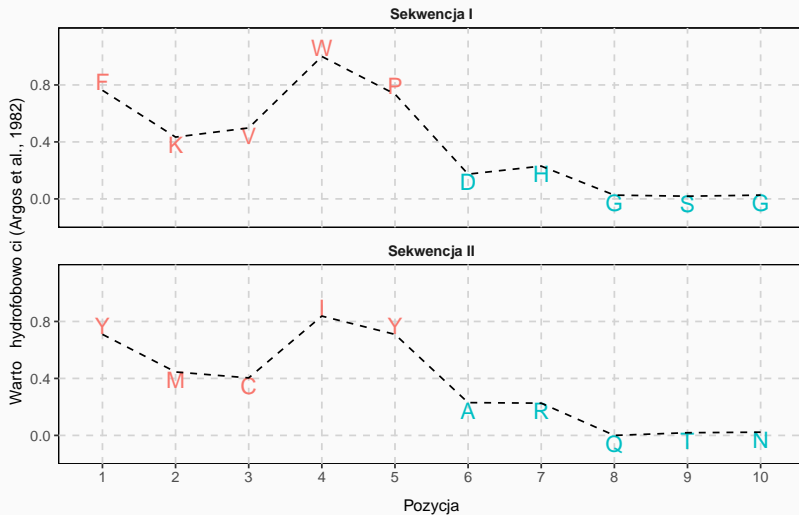
Sekwencja I:

FKVWPDHGSG

Sekwencja II:

YMCIYARQTN

Uprozczone alfabety

Uproszczone alfabety

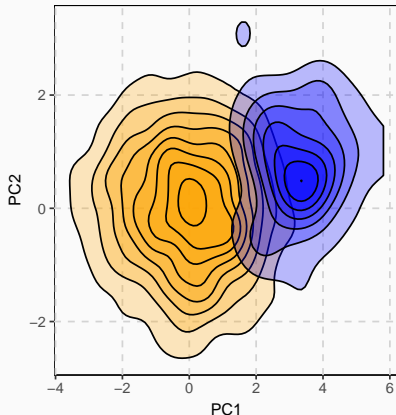
Nr podgrupy	Aminokwasy
1	C, I, L, K, M, F, P, W, Y, V
2	A, D, E, G, H, N, Q, R, S, T

Sekwencja I: FKVWPDHGSG → 1111122222

Sekwencja II: YMCIIYARQTN → 1111122222

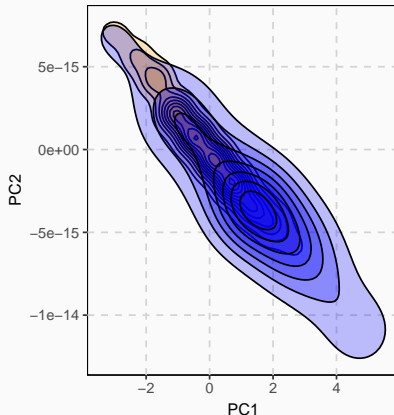
Uprozczone alfabety

Pełny alfabet

■ Inne eukarioty ■ Plasmodiidae

Zredukowany alfabet

■ Inne eukarioty ■ Plasmodiidae

PCA częstości pojedynczych aminokwasów w peptydach sygnałowych innych eukariotów i zarodźców malarii.

AmyloGram: oparte o redukcję alfabetów i kodowanie n-gramowe narzędzie do predykcji białek amyloidogennych.

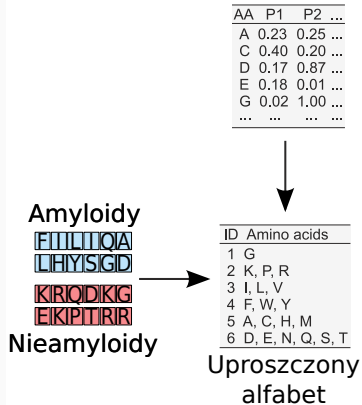
Amyloidy

FILITQA
LHYSGD

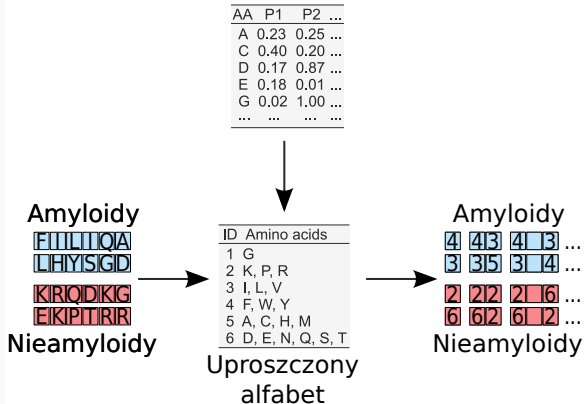
KRQDKG
EKPTRR

Nieamyloidy

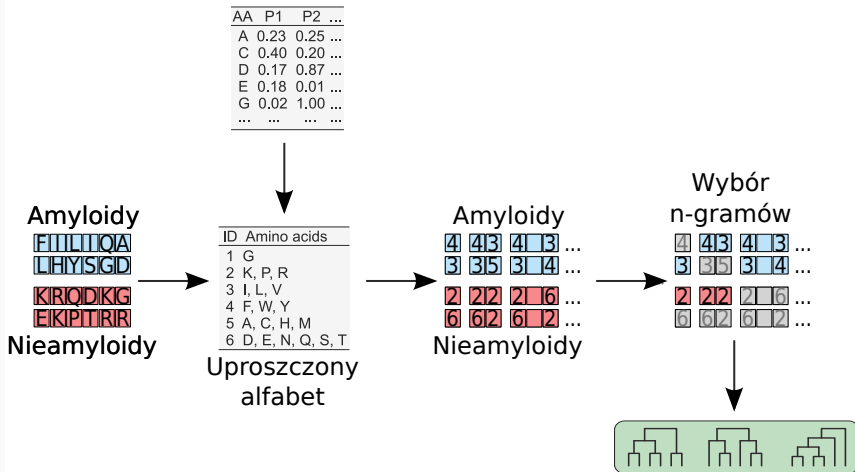
AmyloGram

AmyloGram

AmyloGram

Porównanie z innymi klasyfikatorami

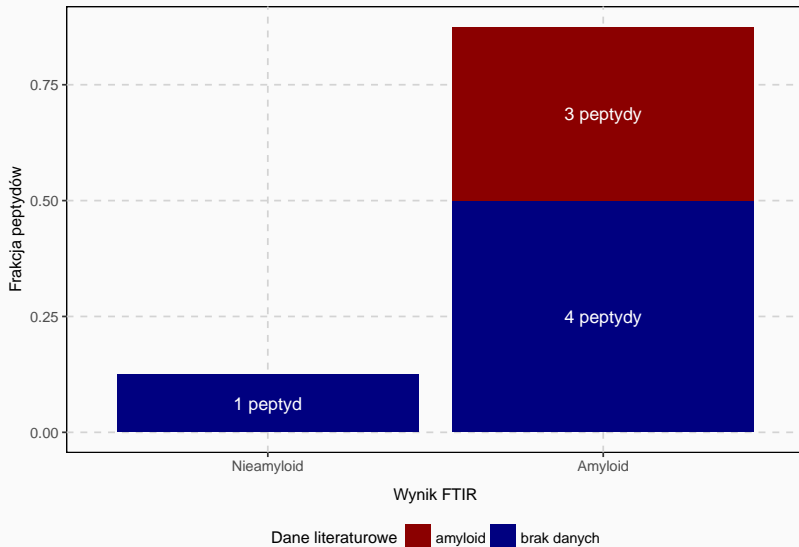
Klasyfikator	AUC	MCC
AmyloGram	0.8972	0.6307
PASTA 2.0 (Walsh et al., 2014)	0.8550	0.4291
FoldAmyloid (Garbuzynskiy et al., 2010)	0.7351	0.4526
APPNN (Família et al., 2015)	0.8343	0.5823

AUC (Area Under the Curve): miara jakości predykcji (1: idealny dobry klasyfikator, 0: idealnie zły klasyfikator).

MCC (Matthew's Correlation Coefficient): miara jakości predykcji (1: idealny dobry klasyfikator, -1: idealnie zły klasyfikator).

1. Wszystkie nieamyloidowe peptydy z bazy AmyLoad zanalizowano AmyloGramem.
2. Wybrano 8 peptydów z najwyższym prawdopodobieństwem amyloidogenności.
3. Peptydy zanalizowano przy pomocy spektroskopii fourierowskiej (FTIR).

Walidacja eksperymentalna

1. Stworzono algorytm efektywnie selekcionujący informatywne n-gramy reprezentujące sekwencje aminokwasowe.
2. Porównano metody poszukujące uproszczone alfabetu aminokwasowe.
3. Opracowaną metodologię zastosowano do przewidywania białek amyloidogennych tworząc pakiet **R** i web server AmyloGram (<http://www.smorfland.uni.wroc.pl/shiny/AmyloGram/>).

1. Zastosowanie opracowanej metodologii do przewidywania lokalizacji subkomórkowej białek. .
2. Upublicznienie rozwijanych metod w postaci pakietu *biogram* w środowisku programistycznym i statystycznym **R**.

Literatura

Família, C., Dennison, S. R., Quintas, A., and Phoenix, D. A. (2015). Prediction of Peptide and Protein Propensity for Amyloid Formation. *PLOS ONE*, 10(8):e0134679.

Garbuzynskiy, S. O., Lobanov, M. Y., and Galzitskaya, O. V. (2010). FoldAmyloid: a method of prediction of amyloidogenic regions from protein sequence. *Bioinformatics (Oxford, England)*, 26(3):326–332.

References II

- Sawaya, M. R., Sambashivan, S., Nelson, R., Ivanova, M. I., Sievers, S. A., Apostol, M. I., Thompson, M. J., Balbirnie, M., Wiltzius, J. J. W., McFarlane, H. T., Madsen, A. , Riek, C., and Eisenberg, D. (2007). Atomic structures of amyloid cross-spines reveal varied steric zippers. *Nature*, 447(7143):453–457.
- Walsh, I., Seno, F., Tosatto, S. C. E., and Trovato, A. (2014). PASTA 2.0: an improved server for protein aggregation prediction. *Nucleic Acids Research*, 42(W1):W301–W307.